

‘Bremain’ o ‘Brexit’, aquesta és la qüestió

El pròxim dia 23 de juny, els britànics han de resoldre el dilema sobre la seua pertinença a la Unió Europea. Partidaris i detractors s’esforcen aquests dies per fer prevaldre els seus arguments. Entre l’eufòria dels euroescèptics i la por dels euròfils, EL TEMPS s’endinsa en un debat que divideix l’opinió pública britànica i que manté en suspens una Europa que tem l’efecte dòmino que pot provocar un hipotètic ‘Brexit’

Reportatge de Violeta Tena

Europa conté la respiració. Seixanta-quatre milions de britànics voten el pròxim dijous 23 de juny si es mantenen en el vaixell europeu o toquen el dos. Serà l’ocasió per dirimir un dilema que ha planat constantment en l’agenda de Londres i que, en els darrers mesos, acapara tots els debats polítics. És, a nivell britànic, la reformulació del *shakesperia* ser-hi o no ser-hi, és a dir, romandre-hi o marxar-ne. En l’àmbit europeu es tracta de determinar el vigor –o l’esmortiment– d’una Unió Europea que passa per les seues hores més baixes. Un resultat favorable al *Brexit* podria ser la puntada de peu definitiva al procés d’integració europea, amb els efectes que això tindria en l’escenari mundial. Un resultat favorable al *Bremain* [com en l’argot s’anomena l’opció de romandre-hi] però ajustat permetria un bufit d’alleujament a Brussel·les, però enviaria a la resta dels països euroescèptics el missatge que poden

aconseguir concessions si amenacen de fotre el camp. Les bel·ligerants i euroescèptiques Hongria i Polònia s’ho miren amb expectació. En el millor dels casos, la Unió Europea pot aspirar a eixir un poc esgarrinxada d’un duel que ha esdevingut una costa amunt a mesura que passaven els mesos. En el pitjor dels casos, eixirà ferida de mort.

De moment, les enquestes apunten a un empat tècnic. Per als detractors de la UE, molts d’ells enyorosos d’aquella Gran Bretanya imperial i transoceànica, aquesta és l’ocasió per recuperar la sobirania cedida als buròcrates de Brussel·les. I, de pas, barrar-los els pas als immigrants que arriben atrets pel dinamisme de la seua economia. Per als partidaris de la UE, de perfil majoritàriament universitari i molt menys sorollosos que els seus contrincants, aquesta és l’ocasió per tancar –ni que siga temporalment– un debat recurrent. Els uns i els altres hauran de guixar la casella que desitgen quan dijous →

El referèndum, convocat per Cameron, pot significar el seu final polític si guanya l'opció del *Brexit*.

→ vinent vagen als seus col·legis electorals i s'hi troben una butlleta amb una pregunta clara i nítida: "Hauria de romandre el Regne Unit com un país membre de la Unió Europea?"

EL TEMPS exposa a continuació algunes de les claus al voltant del fenomen *Brexit*:

◉ **El perquè del referèndum.** Aquesta no és la primera volta que els britànics decideixen sobre la seua permanència o no en la UE. Ja en l'any 1975, només dos anys després d'haver-se integrat en la Comunitat Econòmica Europea, el Govern britànic va organitzar una consulta sobre la qüestió. Aleshores, un 67% dels votants van mostrar-se partidaris de romandre-hi. L'inqüestionable resultat del referèndum, que va ser convocat pel proeuropeu *tory* Edward Heath, va servir per aplacar l'euroescèpticisme de Margaret Thatcher durant els seus primers

EEE

anys de mandat. Tanmateix, la mateixa Thatcher va aconseguir dels seus socis comunitaris, a mitjan dècada dels 80, l'anomenada devolució del xec britànic, això és, un reemborsament anual procedent de Brussel·les pel menor ús que Gran Bretanya feia de les ajudes agrícoles.

El referèndum que ara es celebra fou una promesa electoral de David Cameron, qui aspirava d'aquesta manera a silenciar els sectors crítics del seu partit. En principi fou, per tant, un gest del *premier* britànic de cara a la parròquia *tory*. El febrer passat, després d'aconseguir unes condicions molt avantatjoses per a Londres en una cimera a Brussel·les, Cameron va anunciar que la consulta es celebraria el 23 de juny d'aquest mateix any. Lluny de les seues pretensions, el referèndum no ha apaivagat les veus crítiques dins del seu partit i ha encimbellat figures que, com l'alcalde de Londres, Boris Johnson, volen disputar-li la cadira.

◉ **El soci incomplet.** El Regne Unit és com aquell amic a qui invites a sopar a casa teua però no deixa de trobar inconvenients a tot. La relació entre aquest Estat membre i Brussel·les sempre ha estat complicada. Tanmateix, la importància de poder comptar-hi ha fet que en molts casos la Unió Europea haja aprovat excepcions perquè Londres trobara acomodatament. La primera d'aquestes concessions va ser la del xec britànic, arrabassat per Margaret Thatcher als seus col·legues. La darrera, un paquet

✚ POL MORILLAS

POLITÒLEG, INVESTIGADOR PRINCIPAL PER A EUROPA A CIDOB (BARCELONA CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS) I COORDINADOR DE LES PUBLICACIONS QUE AQUESTA ENTITAT HA FET SOBRE EL 'BREXIT'

«El 'Brexit' seria el primer senyal de desintegració de la UE»

—Quan fa mesos David Cameron va anunciar la celebració d'un referèndum ho va fer pensant que tenia la victòria assegurada. Avui, algunes enquestes ja donen una ajustada victòria a l'opció del *Brexit*. Què ha passat? Fou contraproductiu anunciar el referèndum?

—Cameron va convocar el referèndum per una qüestió interna del seu partit. La pertinença a la UE sempre ha dividit els conservadors. Ja als 70 se'n va convocar un primer referèndum. En principi, el 2013, quan anuncià la consulta, ho va fer per aplacar les veus més crítiques de dins del seu partit. En aquell

moment ell no es plantejava tant guanyar-lo o no sinó silenciar la qüestió i apartar aquest debat de l'agenda del seu partit. No ho ha aconseguit, però, i a hores d'ara els euroescèptics dins del seu partit estan fins i tot més consolidats.

—Quins són els elements que expliquen que l'euroescèpticisme no haja minvat sinó tot just el contrari?

—Dins dels *tories*, aquest referèndum es veu com la gran ocasió per prendre el control del partit. És clarament un rept a l'lideratge de Cameron que aspira a situar un poder alternatiu. Boris Johnson o Michael Gove estan lluitant pel *Bre-*

xit però sobretot lluiten per apropiarse el control del partit. És, per tant, una lluita que va més enllà de la qüestió europea.

A més, tot aquest debat es produeix en un moment molt delicat per a la UE, en què hi ha una juxtaposició de crisis: la de l'euro, la de refugiats... Més paradoxal que res és el fet que precisament el Regne Unit no participa o no es veu directament afectat per aquestes crisis. No és ni membre de l'euro ni membre de Schengen, per tant, és fora d'aquestes dinàmiques. Tanmateix, els partidaris del *Leave* han convertit aquestes crisis en la seua bandera.

—Una victòria del *Brexit* seria una ferida de mort per a Cameron?

—Sí. Ell ha dit que vol continuar com a primer ministre sigui quin sigui el resultat. Però si surt *Brexit*, després d'haver pres partit per la permanència, difícilment la resta del partit li permetrà romandre en el càrrec. Molt probablement hi haurà una disputa interna per substituir-lo, no immediatament, però sí a mitjà termini, Jo crec que fins i tot amb un resultat ajustat del *Remain* és molt probable que els conservadors surtin dividits i es posi en dubte el lideratge de Cameron.

—Qui és juga més en la votació del pròxim 23 de juny, el Regne Unit o la UE?

—Tots dos. A nivell econòmic bona part de la campanya del *Remain* es basa en els efectes negatius que tindria per a la lliura i per continuar comerciant amb la UE. Per tant —i a pesar que hi ha estudis

